

forte (Ústí nad Labem), Beethovenovy Teplice, Broumovská klávesa ad. V brněnské soutěži Amadeus získal v roce 2016 ve své kategorii 1. cenu, o rok později se stal již absolutním vítězem všech kategorií a obdržel i Cenu pro nejúspěšnější českého kandidáta.

Účastní se mistrovských interpretačních kurzů pod vedením známých českých i zahraničních pedagogů (Alena Vlasáková, Ivan Klánský, Martin Kasík, Ivo Kahánek, Marian Sobula, Eleonora Tkač, Nikolaj Luganskij). Ve školním roce 2018/2019 byl stipendistou prestižního programu MenArt (pod vedením Ivo Kahánka), organizovaného Nadačním fondem Magdaleny Kožené; díky tomu vystoupí na festivalech Pražské jaro a Smetanova Litomyšl. V listopadu 2018 byl pozván do koncertní řady Má vlast, pořádané Václavem Hudečkem a přenášené TV Noe. V březnu 2019 absolvoval turné po jižní a západní Anglii. Stal se nejmladším členem sdružení PETROF Art Family, které mu poskytl možnost natočit první profilové CD, vydané letos v únoru. Jako sólista vystoupí v rámci projektu Malí velcí filharmonici 2019 na čtyřech koncertech spolu s orchestrem složeným z nejlepších žáků ZUŠ Zlínského kraje a členů Filharmonie Bohuslava Martinů Zlín. Čeká jej také spolupráce s Pražským komorním orchestrem, Západočeským symfonickým orchestrem Mariánské Lázně, vystoupení na Chopinově festivalu v Mariánských Lázních a na Dvořákově Praze.

Dennis Russell Davies se narodil v Toledu ve státě Ohio a hru na klavír a dirigování vystudoval na newyorské Juilliard School. Poté se stal hudebním ředitelem komorního orchestru v Saint Paulu v Minnesotě (1972–1980) a šéfdirigentem newyorského American Composers Orchestra (1977–2002). Po přesunu do Evropy působil jako hudební ředitel Stuttgartské státní opery (1980–1987) a šéfdirigent orchestru Beethovenhalle v Bonnu, hudební ředitel Bonnské opery a Mezinárodního Beethovenova festivalu (1987–1995). Jako šéfdirigent Stuttgartského komorního orchestru (1995–2006) poté nasnímal na CD komplet 107 Haydnových symfonií. V letech 1997–2002 byl rovněž šéfdirigentem Symfonického orchestru vídeňského rozhlasu, v roce 1997 byl jmenován profesorem dirigování na salcburském Mozarteu a v letech 2002–2017 působil jako šéfdirigent Brucknerova orchestru a ředitel opery v Linci, od roku 2014 jako GMD (generální hudební ředitel); v letech 2009–2016 byl také šéfdirigentem symfonického orchestru v Basileji.

Jako host vystoupil s orchestry v Clevelandu, Filadelfii, Chicagu, San Francisku a Bostonu, také s Newyorskou filharmonií a Symfonickým orchestrem Yomiuri Nippon. V Evropě spolupracoval se špičkovými tělesy v Lipsku, Římě, Miláně, Madridu, Mnichově, Berlíně, Drážďanech, Bamberku, Amsterdamu a v Petrohradu. Jako operní dirigent vystoupil po debutu v Bayreuthu (1978) na Salcburském festivalu, v newyorském Lincoln Center, v Houston Grand Opera, v Hamburské a Bavorské státní opeře, v Chicagské lyrické opeře, newyorské Metropolitní opeře, Národní pařížské opeře, Královském divadle v Madridu a Vídeňské státní opeře.

Počínaje sezonou 2018/2019 je šéfdirigentem a uměleckým ředitelem Filharmonie Brno – a v sezoně hostuje ve Frankfurtské opeře (Péter Eötvös: *Tři sestry*), u Státního orchestru Stuttgart, Hamburských

filharmoniků, Symfonického orchestru vídeňského rozhlasu, Symfonického orchestru Yomiuri Nippon a Symfonického orchestru Španělského rozhlasu a televize v Madridu.

Je členem Americké akademie umění a věd. V prosinci 2014 mu byl francouzskou vládou propůjčen titul komandéra Řádu umění a literatury a v roce 2017 obdržel od rakouské vlády Rakouský Čestný kříž za vědu a umění I. stupně.

Více na www.filharmonie-brno.cz, www.rbartists.at a www.dennisrusselldavies.com.

Prosíme posluchače, aby zaujali svá místa včas, vypnuli mobilní telefony a během koncertu nefotografovali. Po jeho začátku není vstup do sálu umožněn. Změna programu a účinkujících vyhrazena!

Pod záštitou

Bohumila Šimka, hejtmana Jihomoravského kraje
Markéty Vaňkové, primátorky statutárního města Brna
Vojtěcha Mencle, starosty městské části Brno-střed

B | R | N | O

jihomoravský kraj

městská část
BRNO-STŘED

Statutární město Brno finančně podporuje Filharmonii Brno.

Mozartovy děti jsou pořádány za finanční podpory
Jihomoravského kraje.

Ve spolupráci se ZUŠ Smetanova 8, Brno,
a s podporou Asociace základních uměleckých škol ČR

Za podporu a spolupráci děkujeme

Filharmonie Brno, příspěvková organizace
Komenského náměstí 534/8, 602 00 Brno, ☎ +420 539 092 801

www.filharmonie-brno.cz, www.ignisbrunensis.cz

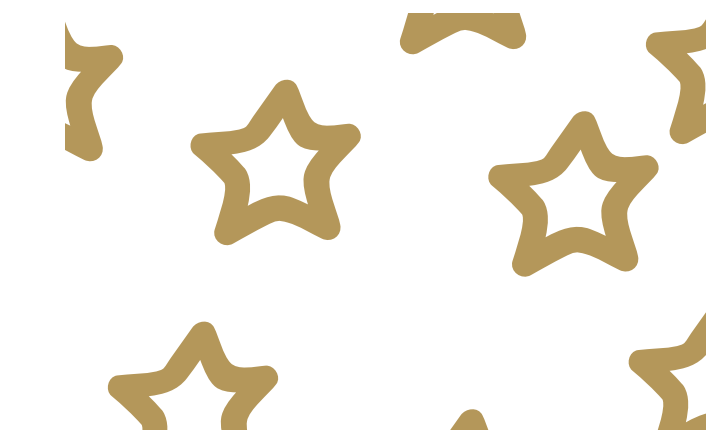
FESTIVAL MLADÝCH HUDEBNÍKŮ

Mozartovy děti

Slavnostní koncert
Mozartových dětí

Bobycentrum

16. 6. 2019, 17⁰⁰ hodin

Filharmonie
Brno Philharmonic

WOLFGANG AMADEUS MOZART
Únos ze serailu, předehra k opeře KV 384

JOSEPH HAYDN
Klavírní koncert D dur Hob. XVIII:11
1. věta Vivace

GIOACCHINO ROSSINI
Vilém Tell, předehra k opeře

přestávka I 20'

MODEST PETROVIČ MUSORGSKIJ / arr. MAURICE RAVEL
Obrázky z výstavy

- Promenáda
- 1. Skřítek
Promenáda
- 2. Starý hrad
Promenáda
- 3. Park v Tuileries
- 4. Bydlo
Promenáda
- 5. Tanec kuřátek ve skořápkách
- 6. Samuel Goldenberg a Šmujle
Promenáda
- 7. Trh v Limoges
- 8. Katakomby (Římská hrobka. S mrtvými v řeči mrtvých)
- 9. Chaloupka na kuřích nožkách (Baba Jaga)
- 10. Velká brána kyjevská

Jan Schulmeister klavír (absolutní vítěz soutěže Amadeus 2017)
Filharmonie Brno a „mladí Mozarti“, žáci ze ZUŠ JMK
dirigent **Dennis Russell Davies**

Slavnostní koncert představuje vyvrcholení Mozartových dětí, při němž „mladí Mozarti“ – žáci ZUŠ z celého Jihomoravského kraje – usedají do řad brněnských filharmoniků a spolu s nimi se podílejí na interpretaci symfonické hudby. Z uplynulých let se v podání takto unikátně složeného tělesa do paměti vrylo provedení Dvořákovy *Novosvětské* (2014), společné vystoupení s Hradišťanem (2016) či jazzovým bigbandem (2017) nebo loňský průřez česko-slovenskými operami za účasti pěvců Richarda Nováka a Lindy Ballové jako připomínka vzniku Československa. Letos poprvé se řízení Slavnostního koncertu Mozartových dětí ujímá Dennis Russell Davies, šéfdirigent Filharmonie Brno.

Velké poděkování patří žákům, jejich pedagogům, ředitelům zúčastněných ZUŠ a také zástupcům Asociace základních uměleckých škol. Základní umělecké škole Smetanova 8, Brno, a jejímu řediteli Petru Karasovi děkujeme za mimořádnou podporu a spolupráci na přípravě a organizaci celého projektu.

Do evropského umění období klasicismu, libujícího si v cizokrajných inspiracích, hojně pronikaly turecké motivy (nebylo to ostatně tak dlouho, co ve střední Evropě dozněly turecké války a turecké državy začínaly pořád ještě kousek od Vídně). Dobové módě se nevyhnul ani **Wolfgang Amadeus Mozart** (1756–1791) – stačí připomenout jeho slavný *Turecký pochod* z *Klavírní sonáty č. 11 A dur*. „Tureckou“ látkou se Mozart zabýval mj. i v (nedokončené) opeře *Zaide* a následně (1782) v singspielu **Únos ze serailu**, časově a dějově zasazeném do Turecka 16. století. Příběh o unesené dívce Konstanci, kterou v harému vypátrá a vysvobodí její snoubenec Belmonte, se nedočkal valného literárního zpracování; libreto působí značně naivně, avšak Mozart je dokázal pozvednout hudebně s genialitou sobě vlastní. Důkazem je i předehra italského typu v kontrastně vystavěné třídlíne formě. Orientální kolorit je vytvářen stylizovanou imitací turecké hudby s užitím trianglu, činelů a velkého bubnu, napodobujících zvuk tureckých tradičních bicích nástrojů.

Koncerty pro klávesové nástroje z pera **Josepha Haydna** (1732 až 1809) ještě nenesly striktní určení, pro který konkrétní nástroj byly složeny: mohly se hrát na klavíru, cembalu, některé na varhanách. Nejznámějším z této řady Haydnových koncertů je třívětý **Koncert D dur**, publikovaný v roce 1784. O premiéře skladby se informace nedochovaly, v poslední době se však objevily spekulace, že k ní mohlo dojít v únoru 1780 ve Vídni v podání Anny von Hartenstein, žacky českého skladatele Leopolda Koželuha. Samotné dílo má projasněnou a radostnou atmosféru a vykazuje zřetelné stopy mozartovského vlivu – Haydn si mladšího kolegy vážil a předpovídal mu dlouhou a velkou budoucnost v době, kdy to ještě zdaleka nebylo jasné.

Gioacchino Rossini (1792–1868) složil za svůj život bezmála čtyři desítky oper. **Vilém Tell**, vytvořený podle stejnojmenného dramatu Friedricha Schillera a vědomě přitakávající myšlenkám lidového revolučního hnutí, tuto řadu završil, ačkoli vznikl v roce 1829, kdy bylo skladateli pouhých 37 let. Rossini byl v té době na vrcholu svých uměleckých sil, ale cítil se opotřebován společenským životem i operním provozem: *Táhl jsem jako nomád od města k městu a psal jsem ročně tři nebo čtyři opery*, vyznal se. Zatoužil po odpočinku, třebaže se komponování nevzdal; tvořil do posledních okamžiků svého života, nicméně se soustředil převážně už jen na instrumentální a duchovní skladby.

Předehra k opeře *Vilém Tell* je efektním orchestrálním číslem, rozvrženým do čtyř oddílů (Hector Berlioz skladbu dokonce označil za „symfonii o čtyřech větách“): začíná tklivou kantilénou ve violoncellech za doprovodu kontrabasů, následovanou dramatickým hudebním obrazem bouře. Po půvabné přírodní scéně, přednášené anglickým rohem a zdobené virtuózními flétnovými ornamenty, vrcholí celá předehra slavnou bojovou apoteózou (jejíž pochodové téma později použil Dmitrij Šostakovič v první větě své *Patnácté symfonie*).

Modest Petrovič Musorgskij (1839–1881) byl v hudbě samouk a po celý život se živil jako úředník. Byl to podivín, rozervaný a nešťastný člověk, který – s výjimkou okruhu přátel, k nimž patřili na-

příklad kolegové ze skladatelské skupiny Mocná hrstka či prozíravý kritik Vladimir Stasov – byl nucen potýkat se s nepochopením svého umění. V něm – zvláště pak v operách – usiloval o realistickou pravdu vycházející z ruských tradic a života obyčejných lidí. Obdobné cíle sledoval i jeho dlouholetý přítel, malíř a architekt Viktor Gartman (Hartmann). Když ten roku 1873 ve 33 letech zemřel, byla na jeho počest v petrohradské Akademii umění – ze Stasovova podnětu – uspořádána výstava jeho děl: žánrových akvarelů, návrhů užitkových předmětů i architektonických plánů. Pod bezprostředním dojmem ze smrti svého přítele a pod vlivem této výstavy složil Musorgskij klavírní cyklus **Obrázky z výstavy**, který se stal reprezentativním dílem Mocné hrstky i ruské hudby vůbec, ba jedním z vrcholů světové klavírní literatury.

Jednotlivá čísla, postihující jazykem programní hudby vybraná Gartmanova díla, jsou v několika případech propojena *Proménádou*, která také uvádí celé dílo (začíná melodií bez průvodu, k níž se přidávají další hlasy jako v ruské lidové hudbě) a která evokuje osobu samotného skladatele procházejícího výstavou od jednoho obrazu k druhému. Je přitom zjevné, že obrazy Musorgskému posloužily jen jako počáteční impuls k erupci nebývalé tvůrčí invence.

Obrázky jsou v klavírní sazbě syrové – jejich autor sledoval víc kompoziční myšlenku než technické nástrojové možnosti – ale velmi bohaté, co se představivosti týče, což vybízelo mnohé skladatele či dirigenty k různým instrumentacím. Z nich jednoznačně vyniká kongeniální orchestrace **Maurice Ravela** (1875–1937), vytvořená roku 1922 na objednávku Sergeje Kusevického. Ravel byl vyhlášeným instrumentátorem s bohatou zkušeností s orchestrací vlastních klavírních děl, zároveň dokázal proniknout i do ducha *Obrázků* díky svému silnému vztahu k ruské hudbě a Musorgskému zvlášť.

Pro zajímavost doplníme, že tři díla z dnešního programu inspirovala i hudebníky z oblasti (art)rockové hudby: vydaná reinterpetace *Obrázků z výstavy* v podání skupiny Emerson, Lake & Palmer (1970) přispěla k popularitě Musorgského díla i mezi posluchači, kteří klasice neholdují; se svou verzí Haydnova *Koncertu D dur* (konkrétně třetí věty) slavil úspěch legendární slovenský hráč na Hammondovy varhany Marián Varga za doprovodu své kapely Collegium musicum (1971); a vyznavačům tvorby Mikea Oldfielda se jistě vybaví singl tohoto britského multiinstrumentalisty z roku 1977 s úpravou pochodového závěru Rossiniho přede hry k *Vilému Tellovi*.

Vítězslav Mikeš

Jan Schulmeister (2006) patří již k šesté generaci hudební rodiny Černých; jeho přímý předek František Černý, zakladatel hudební tradice rodiny, byl zlonickým žákem Antonína Liehmanna a spolužákem Antonína Dvořáka. Hře na klavír se Jan Schulmeister věnuje od pěti let. Navštěvuje ZUŠ v Kroměříži, kde je žákem Evy Zonové. Od sedmi let se pravidelně účastní národních i mezinárodních klavírních soutěží, v nichž dosahuje pozoruhodných výsledků – první ceny či absolutní vítězství a další ocenění si odvezl z prestižních soutěží Piano Talents (Milán), Pro Bohemia (Ostrava), Virtuosi per musica di piano-